

הרועה בנות

בבוקר הוא שותה קפה עם מרינה סולודקין, בצהריים הוא מתלחש בטלפון עם גילה גמליאל, ובערב הוא קופץ אל אנסטסטיה מיכאלי • הכירו את שביט בן-אריה, סטודנט צעיר והביוגרף הלא רשמי של חברות הכנסת גל גולן • צילום: אמיל סלמן

משפחות של ח"כיות שכבר הלכו לעולמן. עם זאת, יש כאלה שסירבו להשתתף מסיבות שונות ומשונות, חלקן עמוסות מדי, וחלקן רגישות למה שנכתב עליהן. "קחי לדוגמה את אורלי לוי-אבוקסיס ממפלגת 'ישראל ביתנו' שלא הסכימה להתראיין", הוא מספר. "היא הסבירה לי שבגיל 34-35 היא עדיין לא רוצה לסכם את חייה". בן-אריה אמנם מדבר על הח"כית לוי בעיניים נוצצות מהערצה, אבל אומר שלדעתו היא טועה: "תמיד יש מה לסכם".

חברה נוספת במשכן שסירבה להתראיין היא רוחמה אברהם-בלילא. תחילה היא נתנה את הסכמתה ואף שלחה מכתב שמשבח את היזמה, אך הריאיון שנדחה שוב ושוב מעולם לא התקיים. אם לא די בלוי ובבלילא, גם סגנית השר לענייני גמלאים, חברת הכנסת לאה נס, סירבה בנימוס עוד מהמגעים הראשוניים. "אבל אחד הסירובים המוזרים הגיע דווקא מקולט אביטל שסייעה לי הרי בארגון הכנסת", מספר בן-אריה. "כדי לתאם ריאיון איתה יצרתי קשר עם העוזרים הפרלמנטריים שעבדו איתה, עד שלבסוף אחד מהם היה מספיק כן בשביל לתת לי תשובה שלילית. למה? כובע".

אם ציפיתם לשמוע שהביוגרף הצעיר יכעס על אלו שמסרבות להתראיין, אז ההפך הוא הנכון. הוא אף מצדיק אותן באומרו כי הן נשות ציבור, אך גם נשים פרטיות. כולנו יכולים לבדוק באילו ועדות הן ישבו, אך לבן-אריה הן נדרשות לספר סיפורים אישיים יותר, וזה לא תמיד קל להן. כמה מהן אפילו הזילו דמעה

את הבחור הנלהב לעמותת "כן" שעוסקת בקידום מנהיגות נשים בישראל. בעזרת סגנית השר, גילה גמליאל, שבאותה תקופה כיהנה כראש הוועדה לקידום מעמד האישה, התקיימה "פגישת המחזור" ביום הולדתו ה-19 של בן-אריה. באירוע אפילו ניתנה לו הבמה לנאום מול כל חברות הכנסת והשרות שהגיעו. את תכניתו המקורית, לקרוא קטעים קצרים על כל אחת מן הנוכחות, הוא שדרג בסופו של דבר לספר. ממש בעוד רגע הוא מסיים את העבודה על כך, וכעת הוא כבר מנהל משא ומתן עם כמה הוצאות לאור.

מה בעצם משך אותך לפרויקט הזה?

"תקראי לזה מציצנות, תקראי לזה למידה מניסיון החיים שלהן. מה שבטוח, לא מדובר כאן ברכילות. אלו נשים מכובדות שתרמו נתח גדול מחייהן לעשייה ציבורית".

כולו שלהן

בתחילת הדרך כל החומרים שהצליח בן-אריה לאסוף נשמרו במחשב הישן בבית הוריו בהרצליה. אולם המחשב התקלקל בשלב כלשהו, וכל הריאיונות שהצליח להקליט – נמחקו. היום, כשהקלטות החדשות בידיו, הוא ישן כפיות עם המחשב הנייד החדש שלו ומחזיק בקלטר מסודר שבו הזמנות, מכתבים ועוד מזכרות שיישאר לו משבע השנים שהשקיע במלאכה.

בן-אריה ריאיון כבר 82 חברות כנסת ובני

כבר כשהיה בן אחת עשרה היה לשביט בן-אריה תחביב. בזמן שאחרים אספו מדבקות כדורגלנים לקראת המונדיאל או מכתביות ריחניות של במבי, הוא נהג לאסוף חתימות של נבחרי ציבור. ולא סתם נבחרים. באוסף של בן-אריה אפשר למצוא את ראש הממשלה הראשון דוד בן-גוריון לצד שרי הממשלות לאורך השנים. כדי להבין מי עדיין היה חסר לו באלבום, הוא נהג לשבת בביתם של סבו וסבתו טרם עידן האינטרנט, ויחד הם הרכיבו רשימות כרונולוגיות של חברי ממשלות. כאן החל הרומן המשונה שלו עם הפוליטיקה הישראלית.

כיום בן-אריה (24) הוא סטודנט למדע המדינה ולסוציולוגיה באוניברסיטה העברית, והוא המתרגם הרשמי של כנסת ישראל לשפה האנגלית. עם זאת, מפעל חייו האמיתי הוא קצת יותר שאפתני: בימים אלו הוא מסיים פרויקט בן שבע שנים שהתחיל בגיל שבע עשרה – ספר הביוגרפיות המלא של כל חברות הכנסת מקום המדינה ועד היום.

בן-אריה מספר כי אוסף החתימות שניהל עורר בו כבר כילד את התהייה לגבי מספר הנשים שהגיעו לתפקיד הנכסף בכנסת. ההתעסקות בנושא גרמה לו לנסות להרים את הכפפה ולארגן מעין "פגישת מחזור" לכל הח"כיות בהיסטוריה. "בתקופת הפריימריז לכנסת ה-16, חודשים מספר לפני גיוסי לצה"ל, התקשרתי למספר גדול של חברות כנסת ועניינתי אותן בפגישה מסוג זה", הוא מגלה. רבות הביעו התעניינות, וקולט אביטל קישרה

תקראי לזה

"זה גם היה שבוע שבו הייתי ממש טרוד. בעיניי, זו הייתה רדיפה, ואני אומר זאת מידיעה של העובדות. בריאיון היא סיפרה שכאשר עבדה בבנק, היא נשלחה למרכז ההשתלמויות של אוניברסיטת בר אילן, וכדי לסגור את התואר היא פנתה לטורו קולג'. בכל מקרה, זו לא ההתמקדות שלי בספר. אני מחפש ללמוד על עשייתן לפני שנבחרו לכנסת ועל הדרך שבה נבחרו. ההתמקדות הממשית היא בעשייתן הפרלמנטרית."

לא רק האח הגדול

בן-אריה נמצא בשנה השלישית ללימודיו ומסיים עוד מעט את התואר. האם הוא ימשיך בכתיבת ביוגרפיות בעתיד? כתשובה לשאלה זו הוא חושף סיפור קצר: לפני כחודש וחצי הוא ישב במזנון הכנסת עם עוזרת פרלמנטרית מהליכוד. אז הצטרף אליהם עוזרו של שר המדע והטכנולוגיה, דניאל הרשקוביץ, וביקש מבן-אריה לכתוב ספר על השר. בן-אריה לא התלהב מהרעיון: "אני פשוט לא חושב שאני מוכן לעוד שבע שנים בהתנדבות. גם במתכונת שבה משלמים לי, מאוד קשה לי להסכים."

הוא אינו פוסל להיות ח"כ בעצמו בעוד מספר לא מבוטל של שנים. לטענתו, ביכולתו לעשות עבודה לא פחות טובה מרבים מהמכהנים בעבר ובהווה. "אנחנו צריכים לחזור לימים שבהם ח"כ לא דיבר על כל מה שבא לו אלא על תחום המומחיות שלו", מסביר בן-אריה. "אני שם לב שבשלוש הכנסות האחרונות הכנסת מתמלאת בח"כים שמגיעים לאחר עשייה רצינית בשלל תחומים. הם מגיעים מתוך אידאל. כך למשל ח"כיות כמו עמירה דותן, ציפי חוטובלי, שלי יחימוביץ', מירי רגב, גילה פינקלשטיין, פאינה קירשנבאום, חנין זועבי ואורית זוארץ". מה שבטוח, הוא מדגיש, "אין לי כוונה לעבוד בתור עוזר פרלמנטרי."

לימודיו לתואר שני יהיו כנראה בעברית למרות אכזבתו מהלימודים האקדמיים ובעיקר מהמחסור במתרגלים ובקורסים. הוא חושב להישאר בעיר הקודש לאחר סיום לימודיו, ומן הסתם לקרבה לכנסת יש חלק בזה.

בן-אריה יסיים את חלקו בעבודה על הספר בשבועות הקרובים, וכבר יש התעניינות מצד הוצאה לאור. אם הכנסת תכיר בפרויקט, ההוצאה הבטיחה להפיק את הספר במחיר עלות בלבד. בזמן כהונתה של ח"כ דליה איציק כיו"ר הכנסת, הוא נענה בשלילה, אך כיום הוא מחכה לתשובת היו"ר החדש ראובן ריבלין.

אמנם ההירתמות לספר מעוררת מעט פליאה ולפעמים חיך דק, אך במבטו החולמני ומלא הסקרנות של בן-אריה אפשר לזהות אידאלים ותחומי עניין שכבר אינם ברורים מאליהם, במיוחד בימים שמה שמעסיק את רוב הציבור זו החודדה מהאח הגדול. כך או כך, בואו נודה שחלומות לפעמים כן מתגשמים, גם אם הם קשורים איכשהו לרוחמה אברהם-בלילא.

מימין: מרינה סולודקיין, פאינה קירשנבאום, בן-אריה, מידי רגב ואורית זוארץ. הכול התחיל בפגישת מחזור

"תקראי לזה מציצנות, תקראי לזה למידה מניסיון החיים שלהן, אבל לא מדובר כאן ברכילות. אלו נשים מכובדות שתרמו מחייהן לעשייה ציבורית"

הוא נמנע בגינטלמניות להשיב על השאלה עם איזו חברת כנסת הוא היה יוצא לדייט רומנטי, אך מגלה כי כבר קיבל כמה נשיות על הלחי מכמה ח"כיות

"פעם הייתי ממורמר מכך שלא כל 91 חברות הכנסת נענו, אך היום אני כבר יודע מה יש לי ביד, ואני יכול להגיד שההפסד כולו שלהן"

ביד, ואני יכול להגיד שההפסד כולו שלהן". הריאיונות הפרטיים עם יושבות המשכן לא התנהלו רק בכנסת. הסטודנט החרוץ עבר בין בתי קפה (ובארבע פעמים גם שילם) לבין בתים פרטיים של חלקן. הוא אכל עם הנבחרות ארוחות צהריים וארוחות ערב וביקר במשרדים פרטיים שהן משכירות בראשון ובחמישי. הוא נמנע בגינטלמניות להשיב על השאלה עם איזו חברת כנסת הוא היה יוצא לדייט רומנטי, אך מגלה כי קיבל כמה נשיות על הלחי מכמה חברות כנסת. בינו לבין חלק מנבחרות הציבור אף נוצרו קשרים קרובים.

אחת מהן היא הח"כית אנסטסיה מיכאלי מ"ישראל ביתנו". עם לידת בנה הצעיר, השמיני במספר, נשלחה לבן-אריה הודעה על הולדתו כחלק מרשימת תפוצה. בהמשך הוא גם הוזמן והגיע לטקס ברית המילה של התינוק. מלבדה, סגנית השר גילה גמליאל ענתה לו לעתים לטלפון באוניברסיטה ולחשה שהיא בשיעור ותחזור אליו, כמו שרבים מהסטודנטים עושים. "אני קשור לרבות מהן גם רגשית. נורא קשה לי כשהן עוברות משבר". בהקשר זה מציין בן-אריה את סיפורה של השרה לאיכות הסביבה לשעבר, יהודית נאות. כשחלתה במחלת סרטן הגרון ובעקבות ניתוח איבדה את יכולת הדיבור, כאב בן-אריה את כאבה לאורך כל הדרך. זו הייתה תקופה קשה מאוד עבורו. כאבת גם את כאבה של הח"כית לשעבר אסתר יונה טרומן? בדקת את גרסתה בפרשיית לימודיה האקדמיים?

בזמן הריאיון בשל זיכרונות העבר שצפו ועלו. בן-אריה אומר כי למרות שהביוגרפיות נכתבות בשיתוף פעולה מלא, ויש להן הזכות לקרוא את התוצר לפני הפרסום, קשה להן לחשוף את כל מהלך החיים שלהן. בן-אריה חושב שהספר אינו רק צורך שלו אלא גם שלהן. הוא מנציח את הנפטרות, עוזר לאלו שלא חזרו לכנסת לסכם או לצוץ שוב, וכמובן שומר על הרלוונטיות של המכהנות. "פעם הייתי ממורמר מכך שלא כל 91 חברות הכנסת נענו, אך היום אני כבר יודע מה יש לי